

چالش‌های قیمت گذاری در برق

مشکلات صنعت برق

این روزها تمام خاموشی برق را ناشی از نا ترازی درآمد و هزینه برق اعلام میکنند واقعا مشکل کجاست چیست و چرا به این بحران بزرگ رسیدیم و چه باید کرد؟

مشکلات صنعت برق خصوصا توسعه نیروگاهی چیست و بحران کمبود تولید از کجاست؟

مقایسه قیمت برق و نان در سال ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۰

سال	۱۳۸۴	۱۳۸۸	۱۳۹۲	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
قیمت نان بربری	۵۰۰	۱۲۰۰	۵۰۰۰	۶۵۰۰	۷۵۰۰	۱۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۵۰۰۰۰
قیمت یک کیلووات برق	۱۰۲	۱۲۹	۳۳۷	۶۰۰	۶۵۰	۷۰۰	۷۵۰	۸۰۰

چرا قیمت نان پذیرش شده و برق در پیچ و خم مانده

- ▶ ایا مصرف کنندگان مسئول پایین بودن نرخ فروش برق هستند یا اداره کنندگان وزارت نیرو؟ آیا باید برق همه مشترکان یکباره افزایش یابد قانون گذار در سال ۷۷ مجوز برای دسته بندی مشترکان را صادر کرد بند ب تبصره ۴۴ قانون بودجه ۷۷ “ وزارت نیرو مکلف است برای کلیه مشترکان برق سه فاز و همچنین مشترکین تکفاز واقع در منطق غیر گرمسیری که مصرف آنها بیش از ۶۰۰ کیلووات ساعت باشد کنتور دوتعرفه نصب نماید “ اقدامی تا امروز نشده است. این اقدام میتواند بعنوان شروع حرکت به سوی قیمت واقعی برای بخشی از مصرف کنندگان باشد .
- ▶ بحران از عدم تمکین به قانون و همین جا شروع و چون عمل نکردیم مشکل هر روز بزرگتر میشود تا به یک ابر بحران تبدیل می شود
- ▶ تلاش بسیار شد تا در بورس انرژی بورس برق راه اندازی گردد از سال ۹۳ بورس برق راه اندازی (بورس ابزاری که میتواندست بهترین ابزار برای شفافیت قیمت برق و... باشد) با انحصار گری وزارت نیرو بزرگترین ضربه در اذهان مقامات تصمیم گیر (مجلس وزرای صنعت و نفت) را به نرخ برق انداخت. در بورس برق در دوره ای قیمت برق را به ۲۱۰ ریال با هزینه سوخت معامله شد. (این در حالی است هزینه سوخت با نرخ آزاد بیش از ۵ سنت دلاراست)
- ▶ در بدترین شرایط اقتصادی صنعت برق علیرغم بدهی های سنگین به پیمانکار و سرمایه گذار تولید کننده برق با هزینه بخش خصوصی برق امید را اجرا کرد و اعلام کرد نه تنها صنعت برق مشکل ندارد که میتواند برق هدیه دهد و خوش نشینهای اطراف شهرها از این امتیاز بشتترین سود را میبرند .

چرا قیمت گذاری برق با مشکل رو به رو شد؟

- ▶ مشکل قیمت برق از سال ۸۳ و با تثبیت نرخ ها توسط مجلس هفتم شروع و به اینجا ختم شد عوامل زیادی در این راه موثر بودند که لازم میدانم به بعضی از آنها بپردازم:
- ▶ مدیریت حاکم بر وزارت نیرو سالهاست نقش اداره وضع موجود را داشته و حرکتی در جهت تغییر و ارائه طرحی نو نداشته و هرآنچه طرح درآمده جهت کاهش درآمد سرمایه گذاران در حوزه نیروگاهی بود و یا در داخل وزارت نیرو یا برق های منطقه ای بوده است.
- ▶ بحث اقتصاد برق را مقامات وزارت نیرو معتقد هستند باید از بیرون حل شود و نیازی به اصلاحات درونی نیست.
- ▶ از سال ۸۹ تاکنون بخش عمده ای از تولید واگذار شده اما پرسنل وزارت نیرو افزایش یافته و بیشتر سد راه واگذاری ها بوده اند تا کمک به آنها در جهت سرمایه گذاری بیشتر و جذب سرمایه گذار

مشکلات صنعت برق

- ▶ کشور برای اقتصاد ملی ارزش قائل نیست و اقتصاد ملی موضوع فراموش شده ملت دولت و حاکمیت است.
- ▶ نرخ تمام شده برق در کشور با قیمت سوخت آزاد (گاز صادراتی) بیش از ۸ سنت دلار است.
- ▶ نرخ خاموشی برق مطالعه شده بیست سال پیش هر کیلووات ۲ دلار می باشد یعنی اگر ۵ هزار مگاوات خاموشی در سه ماه سال ۱۴۰۰ ۵ روز در هفته و ۵ ساعت باشد ۶ میلیارد دلار خسارت خاموشی پیش بینی می شود.
- ▶ در کشور تعریفی از برق نداریم. برق خدمت مجانی دولت است به ملت. خدماتی که هر کس از آن بهره برداری میکند باید هزینه را بدهد یا روشی بر مبنای محدودیت مصرف و افزایش با نرخ تمام شده در پیش گرفته شود.

ادامه

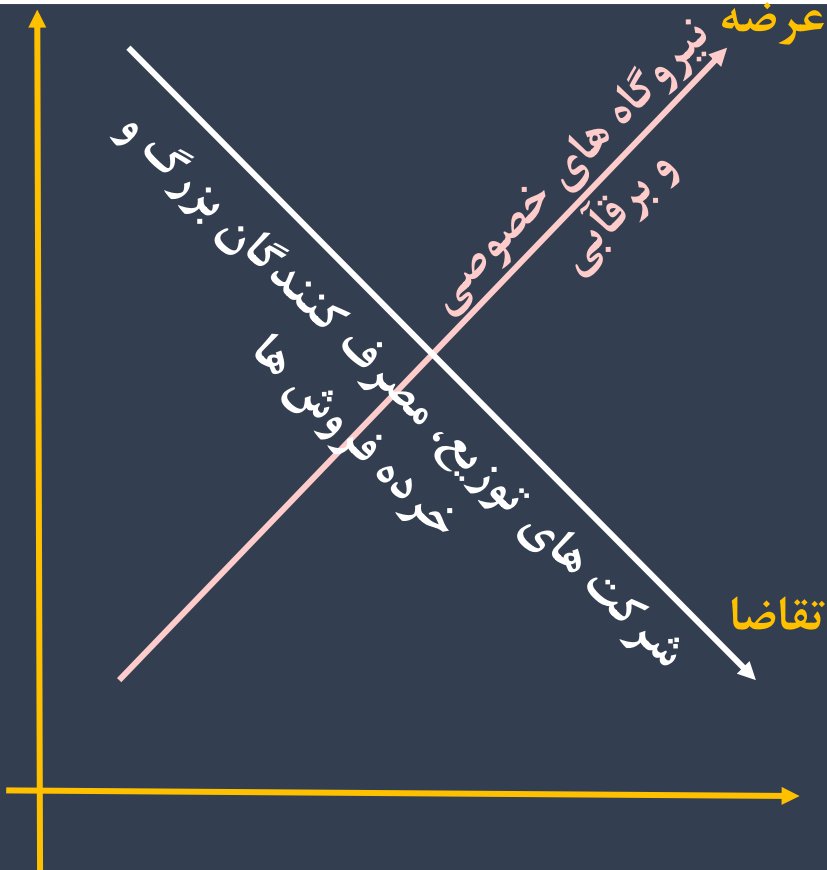
- ▶ اداره وزارت نیرو در برق و آب بر مبنای تامین به هر قیمتی بوده عدم توجه به هزینه تولید اجازه برنامه ریزی و تغییر در ساختار را نداده است.
- ▶ در سال ۸۴ با نصب و راه اندازی کنتورهای چند تعرفه به عنوان نمونه و شکایت یکی از مصرف کنندگان وزیر نیرو از روش انتقاد و از ادامه روش جلوگیری کرد.
- ▶ در سال ۹۵ نیز آقای چیت چیان اقدام کرد و رئیس جمهور مانع شد.
- ▶ راه اندازی بورس برق که یک بازار غیر شفاف و انحصاری است باعث شد نرخ برق به پایین ترین مبلغ معامله شود و تاثیر بسیار بدی در ذهن تصمیم گیران بگذارد.
- ▶ ابتکار برق امید نیز فقط یک نمایش و نماد ندانستن قیمت تمام شده برق توسط متولیان امر بود.

وضعیت معاملات برق در بورس انرژی

قیمت های نازل معاملات در بورس انرژی ناشی از:

- اضافه عرضه بر تقاضا
- ائتلاف میان شرکت های توزیع برق برای پیشنهاد قیمت پایین
- نبود کف قیمت در بورس
- نیاز شدید نیروگاه ها به نقدینگی به دلیل تاخیر زیاد در دریافت مطالبات فروش برق در بازار

در حالیکه طبق بند (ب) ماده ۴۴ قانون برنامه ششم، قیمت خرید برق باید با توجه به ساز و کار بازار در بورس تعیین شود، قیمت های برق بدون توجه به هزینه سوخت و آب در بورس انرژی به هیچ وجه نشانه هزینه تمام شده تولید برق نیست و سیگنال های درستی به سیاست گذاران برای اصلاح سیاست ها نمی دهد.

بی توجهی به منافع ملی در اداره بخش انرژی کشور

حضور نیروگاه های با عمر بالا، راندمان پایین و مصرف سوخت بالا در شبکه برق کشور در حالیکه نیروگاه های گازی در صورت اصلاح شرایط قراردادهای بیع متقابل با افزوده شدن واحد بخار قابل تبدیل به نیروگاه سیکل ترکیبی است.

راندمان درصد	سوخت مصرفی			تولید ناویژه مگاوات ساعت	قدرت نامی مگاوات	سن نیروگاه سال	نوع نیروگاه	نیروگاه
	نقدت کوره هزار لیتر	گاز هزار مترمکعب	کازویل هزار لیتر					
۲۳.۳	۰	۳۶.۸۵۳	۷۴۳	۸۴.۰۳۴	۱۰۰	۳۳	گازی	نیروگاه صوفیان
۲۳.۳	۰	۱۳.۳۹۸	۰	۳۰.۰۱۳	۶۳	۳۹	گازی	نیروگاه تبریز
۲۸.۰	۰	۳۰.۸۳۱	۳۳۷	۵۶.۹۷۷	۸۸	۲۸	گازی	نیروگاه هسا
۳۱.۱	۰	۳۰.۹۵۸	۵۱۰	۳۳.۳۶۲	۶۰	۳۰	گازی	نیروگاه درود
۲۳.۱	۰	۳۸۷۵۷۱	۲۴.۴۵۳	۹۷۱.۳۵۵	۹۴۴	۳۰	گازی	نیروگاه ری
۳۵.۰	۰	۳۳۵۳۹	۳۳۳	۱۰۱.۹۹۲	۷۵	۳۹	گازی	نیروگاه قاین
۲۳.۱	۰	۱۳۹.۳۰۵	۳.۰۰۹	۳۴.۰۰۳۵	۱۵۰	۳۳	گازی	نیروگاه شریعتی
۳۱.۱	۰	۳۸۳.۳۸۸	۱۰.۶۰۸	۸۵۷.۸۳۹	۱۳۳	۳۳	بخاری	نیروگاه مشهد
۲۷.۸	۰	۳۵۰.۳۵۸	۱۳.۰۱۸	۶۸۸.۹۷۸	۱۹۶	۳۶	گازی	نیروگاه مشهد
۲۷.۰	۰	۱۰۸.۶۹۸	۰	۱.۳۳۳.۸۱۸	۱۳۸	۳۹	گازی	نیروگاه زرگان
۲۳.۱	۰	۰	۳۰۳.۳۳۹	۳۸۶۵۱۳	۳۳۶	۳۱	گازی	نیروگاه زاهدان
۲۳.۳	۰	۳۳.۰۸۳	۰	۳۶.۹۶۳	۵۰	۳۳	گازی	نیروگاه یوشهر
۲۳.۱	۰	۱۳۵.۶۳۷	۳.۸۳۱	۳۹۶.۷۷۳	۶۱	۳۶	گازی	نیروگاه شیراز
۲۷.۵	۱۱۷.۰۷۱	۰	۰	۳۳۵.۳۰۵	۶۰	۳۳	بخاری	نیروگاه زرنند
۲۷.۸	۰	۹۳.۵۳۱	۳.۶۵۳	۳۶۰.۶۷۸	۱۳۰	۳۰	گازی	نیروگاه شهید بهشتی
۲۳.۳	۰	۳۳.۷۵۳	۳۱	۱۰۷.۶۷۶	۹۷	۵۶	گازی	نیروگاه شهید زینبی یزد
متوسط راندمان درصد	مجموع مصرف قن کوره هزار لیتر	مجموع مصرف گاز هزار مترمکعب	مجموع مصرف کازویل هزار لیتر	مجموع تولید ناویژه مگاوات ساعت	مجموع قدرت نامی مگاوات	متوسط سن سال	جمع بندی نیروگاه های با عمر بالای ۲۵ سال و راندمان کمتر از ۳۳ درصد	
۳۵	۱۱۷.۰۷۱	۱۶۰۰۸.۰۳	۳۶۰.۶۳۷	۶,۱۹۱,۳۳۹	۴,۵۳۸	۳۹		

بی توجهی به منافع ملی در اداره بخش انرژی کشور

مصرف بالای آب در نیروگاه
های بخاری با عمر بالا و
راندمان پایین

نام نیروگاه	قدرت نامی مگاوات	سن نیروگاه سال	مصرف آب لیتر بر ثانیه	میزان مصرف آب با بکارگیری تکنولوژی کلاس F لیتر بر ثانیه	میزان صرفه جویی در مصرف آب با بکارگیری تکنولوژی کلاس F لیتر بر ثانیه	راندمان درصد	متوسط کارکرد سالانه نیروگاه ساعت
نیروگاه های بخاری دولتی							
۱ سهند	۶۵۰	۱۳	۴۲	۷	۳۵	۳۹.۴	۷۱۶۷
۲ اصفهان (اسلام آباد)	۸۳۵	۴۲	۱۶۵	۸	۱۵۷	۳۷.۱	۴۹۵۶
۳ شهیدفتح همدان	۱۰۰۰	۲۴	۳۲۹	۱۰	۳۱۹	۳۸.۳	۷۱۸۶
۴ بعثت	۲۴۸	۵۰	۱۵۵	۲	۱۵۲	۳۱.۹	۷۹۴۵
۵ شهید فیروزی (طرشت)	۵۰	۵۹	۹۷	۱	۹۷	۲۲.۲	۶۲۱۴
۶ رامین (اهواز)	۱۹۰۳	۳۴	۹۳	۱۹	۷۴	۳۸	۶۵۳۲
۷ بیستون	۶۴۰	۲۴	۳۳۶	۶	۳۳۰	۳۹.۳	۶۹۹۸
۸ شهید بهشتی (لوشان)	۲۴۰	۴۵	۱۲۷	۲	۱۲۴	۳۴.۴	۶۱۳۹
نیروگاه های بخاری خصوصی							
۹ بخاری تبریز	۷۳۶	۳۰	۲۵	۷	۱۸	۳۵	۶۴۵۷
۱۰ شهید محمد منتظری	۱۶۱۶	۲۲	۶۶	۱۶	۴۹	۳۸.۳	۶۹۵۶
۱۱ منتظر قائم	۶۲۵	۴۶	۴۰۰	۶	۳۹۴	۳۳.۲	۷۱۱۹
۱۲ توس	۶۰۰	۳۲	۴۴	۶	۳۸	۳۶.۵	۷۴۲۵
مجموع	۹.۱۴۳	۳۵	۱.۸۷۹	۹۱	۱.۷۸۷	-	۸۱.۰۹۴

چه باید کرد؟

اصلاح اقتصاد برق

- حرکت به سمت قیمت گذاری مبتنی بر هزینه تمام شده
- ارتقای بازدهی و راندمان نیروگاه ها و کاهش هزینه های جاری وزارت خانه به منظور کاهش هزینه تمام شده تولید برق
- اصلاح مولفه های موثر بر قیمت خرید برق نیروگاه ها از جمله نرخ پایه آمادگی و سقف متناسب با تورم

اصلاح نظام حکمرانی

- تاسیس رگولاتوری مستقل برق
- عمل به قوانین و تفکیک وظایف تصدی گری از حاکمیتی وزارت نیرو

اصلاح نظام قراردادی

- اصلاح شرایط قراردادهای بیع متقابل
- در نظر گرفتن شرایط منصفانه در قراردادهای خرید برق از نیروگاه ها از جمله درج خسارت تاخیر در تادیه